

RAPORTUL DE MONITORIZARE

a implementării Strategiei de Dezvoltare a Societății Civile (SDSC) 2012 - 2015

Autor: Consiliul Național al ONG din R. Moldova

Perioada de raportare: mai 2014 – aprilie 2015

Acest material este elaborat de Consiliul Național al ONG-urilor din Moldova, în baza contribuțiilor primite de la ONG-urile constituente, cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA. Acest raport este posibil și datorită ajutorului generos al poporului american, oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul proiectului Parteneriate pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova (MPSCS), implementat de FHI 360. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Guvernului SUA, USAID, FHI 360, Fundației Est-Europene, Guvernului Suediei, Sida sau DANIDA.

Nota bene! Pentru persoanele care studiază raportul în formă printată – vă informăm că Raportul conține mai multe link-uri active care pot fi găsite la rubrica Noutăți pe pagina www.consiliulong.md la data de 07.04.2015.

Obiectivul general 1

„Consolidarea cadrului de participare a societății civile

la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice”

O remarcă generală cu privire la Obiectivul I din SDSC este că monitorizarea respectării principiului și procedurilor de transparență în procesul decizional este o componentă de bază a misiunii Consiliului Național pentru Participare (CNP), în calitate sa de organ consultativ constituit din reprezentanții societății civile la inițiativa Guvernului Tarlev și oarecum, funcționabil până la investirea Guvernului Gaburici. Una din atribuțiile CNP este evaluarea din perspectiva transparenței a subiectelor incluse în ordinea de zi a ședințelor Cabinetului de Miniștri, realizată în baza contribuțiilor grupurilor de lucru ale CNP sau din oficiul CNP.

Comentariile CNP privind documentele supuse transparenței decizionale la nivel de Guvern au fost relatate în „Opiniile CNP” – prezentate Cabinetului de Miniștri și plasate pe www.cnp.md pe toată perioada mandatului oficial a ultimei componente CNP, și chiar câteva luni după ce mandatul a expirat, deși nu a fost anunțată de către Guvern formula în care se dorește menținerea unei platforme stabile de comunicare între Guvern și societatea civilă (toamna anului 2014). Respectiv ultimii doi primi-miniștri desemnați au cerut/primit consultări pentru planul actual de guvernare de la un CNP cu mandat expirat și fără să fie foarte clar care este relevanța acestei forme de comunicare a Cabinetului de Miniștri cu societatea civilă. Concluzia generală a comunicării CNP cu Guvernul este că a existat un dialog care poate fi luat în considerație ca o lecție importantă pentru edificarea unor relații transparente și de colaborare între Guvern și constituenții săi, inclusiv ONG-urile.

La data de 02.04.2014 Cabinetul de Miniștri (subiectul nr. 2) a examinat modificările cu referință la legea cu privire transparența decizională, unde care CNP a formulat o serie de recomandări.

Cel mai amplu document cu privire la „Consolidarea cadrului de participare a societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice” este Raportul CNP „Persistența sistemică a curenților transparenței decizionale în Guvernul R. Moldova” (aprilie 2012 – octombrie 2014). În documentul respectiv, publicat pe www.cnp.md și www.consiliulong.md, sunt constatările și concluziile privind transparența decizională de activitate a Guvernului în perioada aprilie 2012 - octombrie 2014.

Acțiunea 1.1.1.3. Acțiunile publice menționate în Raportul Guvernului privind implementarea SDCS (Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere), formarea unor platforme (Platforma Societății Civile în baza articolului 442 din Acordul de Asociere), evenimente de sănătate (Forum Național pentru Sănătate, Conferința națională în Sănătatea Adolescenților), ateliere de lucru (Integritatea în managementul personalului) sunt evenimente care vizează informarea și implicarea într-o anumită măsură a societății civile și nu au acoperit larg promovarea cooperării între sectoarele menționate în Acțiunea 1.1.1.3. De menționat că unele din aceste platforme (de ex. cazul Platformei Societății Civile în baza articolului 442 din Acordul de Asociere)

se confruntă cu situații de dublare din lipsa comunicării eficiente ale tuturor părților interesate – societate civilă, parteneri de dezvoltare, Guvern, Parlament.

Actiunea 1.2.2.2 Evenimente specifice care să încurajeze participarea cetățenilor la procesul decizional au avut, deseori, un caracter sporadic. Acțiunile de informare pe diferite subiecte ce țin de integrarea europeană au fost realizate în speță de ONG-uri și din banii partenerilor de dezvoltare, fapt care nu stimulează suficient participarea cetățenilor la procesul decizional.

Actiunea 1.3.1.2. Pe data de 12 iunie 2014, Parlamentul a aprobat modificările la Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional care au avut ca scop remedierea carențelor depistate în procesul de implementare a legii și pentru care CNP a venit cu un șir de propuneri, parțial luate în considerație. Remarcăm că monitorizarea CNP viza, în special, obligațiunile pozitive generice ale instituțiilor executivului care derivă din: 1) art. 12 (2) din Legea Nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (consultarea proiectelor de decizii timp de 15 zile până la finalizarea proiectului), și 2) art. 423 al Regulamentului privind asigurarea transparenței, art. 12 din Regulamentul Guvernului Republicii Moldova, aprobat prin HG Nr. 34/2001 (anunțarea subiectelor examinate în ședința Guvernului și expedierea materialelor cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data preconizată a ședinței).

CNP nu a monitorizat alte obligațiuni pozitive care se conțin în legile speciale relevante procesului de adoptare a deciziilor și legea Nr. 239/2008, cum ar fi:

Identificarea părților interesate la procesul de elaborare a unui act legislativ sau normativ, publicarea anunțului despre inițierea elaborării proiectului, inclusiv respectarea termenului de 15 zile pentru plasarea anunțului, prevăzute de art.7 b)4 , 8 a) 5 , 9(1)6 , 9(2)7 a Legii transparenței și art. 88 , 139 , 1510, 1611, 1712 a Regulamentului de asigurare a transparenței.

Organizarea dezbaterilor publice (inclusiv constatarea necesității și identificarea părților relevante) și publicarea rezultatelor acestora, obligație prevăzută de art. 12(3,4,5,6)13 a Legii transparenței și art. 37-3814 a Regulamentului de asigurare a transparenței. CNP a monitorizat selectiv și a folosit sursele secundare privind respectarea transparenței în procesul de privatizare (darea proprietății publice în folosința privată), analiza impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător (AIR) și expertiza anticorupție. În Raportul CNP despre care relatăm sunt evidente și probe de politici, pentru a demonstra necesitatea îmbunătățirii cadrului legislativ actual și consolidării capacităților administrative, tehnice și de aplicare a prevederilor legii în cadrul autorităților responsabile.

Actiunea 1.2.1.1. Continuă să fie necesară o curriculumă de instruire în domeniul participării și transparenței decizionale. Comanda de stat privind dezvoltarea profesională a personalului din autoritățile publice pentru anul 2015 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1000/2014 nu este o curriculumă în adevăratul sens al cuvântului.

Actiunea 1.2.1.2. presupune desfășurarea de instruirii comune ale reprezentanților autorităților publice centrale și locale și ale reprezentanților societății civile. Oferirea de **asistență metodologică ministerelor și autorităților administrative centrale privind utilizarea paginii www.particip.gov.md** nu reprezintă o implementare, în adevăratul sens al cuvântului, a acestei acțiuni. Singura instruire, raportată de Cancelaria de Stat, la care au participat și ONG-uri, a fost cursul postuniversitar de perfecționare a specialiștilor în domeniul securității și apărării naționale

organizat pe parcursul anului 2014 de Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” la care au participat și reprezentanți ai societății civile.

Actiunea 1.3.2.3. Au fost introduse în 2014 modificări la calcularea indicatorilor privind transparența procesului decizional, numărul de recomandări a fost diferențiat în mai multe categorii, fapt care a dus la îmbunătățirea calității rapoartelor. Cancelaria de Stat raportează 1444 de întruniri consultative, audieri publice, dezbateri etc. Lipsesc însă, în rapoarte, instrumente prin care se poate verifica corectitudinea datelor prezentate (asemănătoare cu cele utilizate de Coaliția Voluntariat pentru SNV 2014), care să includă, de exemplu, toate recomandările făcute sistematizat aranjate – cu datele de contact ale persoanei sau organizației / instituției care le-a emis, postate transparent pe site-uri oficiale, pentru a putea fi văzute și verificate. Noi nu am putut identifica cum pot fi verificate nr. de întruniri consultative, audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru prezentate de Guvern, deoarece lipsesc link-uri la fotografii, liste de participare și procese verbale semnate de participanți. Conform studiului Persistența sistemică a curenților transparenței decizionale în Guvernul RM (04.2012-10.2014) (vezi sumar executiv) elaborat de CNP, numărul total de subiecte care nu au respectat pe deplin procedura de transparență decizională în cadrul Cabinetului de Miniștri (termenul de 15 zile pentru consultare sau termenul de 3 zile pentru verificare înainte de ședință) reprezintă cel puțin 48% - situația neschimbată și fără îmbunătățire în comparație cu raportul precedent.

Actiunea 1.3.2.5. Autoritățile publice centrale dispun de baze de date ale părților interesate care doresc să se implice în procesul decizional, conform Raportului Cancelariei de Stat. Nu există un studiu privind modul de actualizare și plasare a acestei informații pe site-ul autorităților. Percepția noastră este că la nivel local informația privind ONG-urile nu este accesibilă direct pe site-uri, iar informația solicitată și primită nu este suficient de actualizată.

Actiunile 1.3.4.1. și 1.3.4.2. Guvernul menționează că au fost organizate ședințe de lucru, mese rotunde, seminare și conferințe la tematica „Protecția socială a persoanelor cu dizabilități”, fără a specifica când au avut loc acestea și fără a exista un instrument de verificare care să includă link-uri la fotografii, liste de participare și procese verbale semnate de participanți. Noi cunoaștem că au avut loc asemenea acțiuni, dar remarcăm că doar uneori se fac publice recomandările venite în cadrul procesului de elaborare și consultare a actelor normative și legislative. Nu se poate evalua obiectiv în ce măsură propunerile făcute de ONG-uri și asociațiile obștești sunt luate cu adevărat în considerație în procesul de definitivare a proiectelor de acte normative și legislative. Nu există o înțelegere comună a colaborării și parteneriatului, autoritățile publice asumându-și, uneori, merite în elaborarea proiectelor pe care ei doar le redactează (când documentele vin de la ONG-uri) și le promovează.

Actiuni urgente pentru 2015, obiectivul general 1:

Acordarea fiecărui proiect de act legislativ, normativ sau document de politici a unui cod unic, prin care acesta urmează a fi identificat la toate etapele procesului decizional (începând cu includerea în planul de acțiuni al Guvernului și a ministerului, pe parcursul procesului de elaborare, avizare și consultări publice, și până la aprobarea proiectului final în ședința Cabinetului de Miniștri).

În cazul proiectelor cu denumiri generice din care nu reiese scopul acestora (de ex. proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative) în paranteză se indică actele legislative sau normative care se modifică sau obiectul reglementării. Aceeași descriție se folosește, dacă e

posibil, atât în anunțul de consultare, cât și pe ordinea de zi a Cabinetului de Miniștri. Necesitatea este determinată de a face proiectul actului normativ accesibil pentru părțile interesate și populația largă.

Supunerea avizelor pe marginea inițiativelor deputaților procedurii de transparență decizională.

Publicarea pe site-ul Guvernului a întregului set de materiale relevante pentru subiectele examinate în cadrul ședințelor Cabinetului de Miniștri (proiect, nota informativă, tabelul divergențelor, etc.).

Discutarea subiectelor tehnice în cadrul formatului secretarilor de stat, iar în cadrul ședințelor Cabinetului de Miniștri a subiectelor de politici și a subiectelor importante care nu și-au găsit aprobarea la ședința prealabilă a secretarilor de stat, cu respectarea transmiterii online și fără a închide microfoanele ca practică deseori utilizată de Cabinetul de Miniștri, când nu se dorește respectarea transparenței sau accesul mass media la anumite informații de interes public.

Publicarea analizelor impactului de reglementare și a studiilor de fezabilitate pe paginile web ale autorităților publice relevante, și includerea acestora în pachetul de materiale expediate.

Instituirea practicii când documentele care nu au fost supuse transparenței, precum și cele care nu sunt argumentate din punct economico-financiar (lipsește analiza impactului de reglementare, studiul de fezabilitate, după caz), să nu fie promovate pentru examinare în ședință de Guvern 8. Aplicarea cerințelor legii cu privire la transparența decizională pentru privatizările individuale, în special în cazul privatizărilor importante (procesul gestionat de către agenția de administrare a proprietății publice).

Obiectivul general 2

„Promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile”

Actiunea 2.1.4.3. În 2013 Asociația „Motivație” din Moldova a elaborat un proiect de Lege pe antreprenorialul social, cu asistență din partea FHI360 și ECNL. Ministerul Economiei a instituit un grup de lucru în cadrul căruia pe parcursul a 4 ședințe au fost primite recomandări din partea câtorva ministere și ONG-uri, inclusiv din Consiliul ONG. În luna decembrie 2013 Ministerul Economiei a transmis tot pachetul de documente către Cancelaria de Stat, care a stopat proiectul la acest nivel. În luna august 2014 Consultantul principal în domeniul monitorizării politicilor publice din Secretariatul permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane a încercat să readucă în discuție acest proiect, iar în luna decembrie 2014 Viceministrul Economiei a promis ca va consulta documentele respective pentru a reînnoi discuțiile. La moment situația dezvoltării cadrului legislativ cu privire la antreprenorialul social este incertă.

Actiunea 2.2.1.2. Legea nr.158 din 18.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a introdus conceptul de desemnare procentuală, și anume dreptul persoanelor fizice de a direcționa o parte din impozitul pe venit pînă la 2% către organizațiile necomerciale de utilitate publică și cultele religioase și părțile componente ale acestora. Componenta și activitatea Grupului de lucru interministerial, creat prin Dispoziția Guvernului nr.17 din 12.02.2013, este „înghețată” de către Ministerul Finanțelor. Deoarece prevederile legii urmează să devină funcționale începând cu 1 ianuarie 2016 Consiliul ONG a avut multiple încercări de a sensibiliza Guvernul și Parlamentul pe

partea de comunicare și colaborare, deocamdată nu au fost sesizate acțiuni de deschidere din partea Ministerului Finanțelor.

Actiunea 2.4.1.3. Confirmăm că prin Ordinul Nr. 118 din 06.08.2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate au fost ajustate standardele naționale de contabilitate și de raportare pentru activitatea organizațiilor societății civile, în contextul aplicării obligatorii de la 1 ianuarie 2015 a noilor standarde de contabilitate și a Planului general de conturi contabile. Au fost elaborate indicațiile metodice privind contabilitatea în organizațiile necomerciale și FHI360 a organizat instruirii tematice pentru ONG-urile finanțate din sursele USAID. Scopul acestor indicații metodice constă în descrierea particularităților contabilității și raportării financiare în organizațiile necomerciale.

Actiunea 2.4.4.3. Guvernul raportează că a aprobat un proiect de lege (HG nr.679/2014) cu scopul de a uniformiza cadrul legal în domeniul reglementărilor activității organizațiilor necomerciale în scopul creșterii transparenței și responsabilității ONG-urilor, fapt care va contribui atât la facilitarea, cât și intensificarea colaborării ONG-urilor cu autoritățile publice.

Actiuni urgente pentru 2015, obiectivul general 2:

Adoptarea Hotărârii de Guvern care prevede procedura aplicării legii cu privire la direcționarea de către persoane fizice și juridice unei părți din impozit către organizațiile de utilitate publică (așa numită legea 2%) elaborată de societatea civilă și Guvern, în cadrul Grupului de lucru interministerial, instituit prin dispoziția Guvernului nr. 17-d din 12.02.2013;

Modificarea legii cu privire asociațiile obștești, prin care Comisia de utilitate publică din cadrul Ministerului Justiției va fi preponderent constituită din reprezentanții societății civile nominalizați direct de către uniunile reprezentative ale societății civile;

Adoptarea Hotărârii de Guvern privind asigurarea transparenței în activitatea Comisiei de utilitate publică prin publicarea deținătorilor certificatului de utilitate publică, a activității și deciziilor Comisiei;

Modificarea Codului fiscal și a Legii cu privire la asociațiile obștești pentru a asigura tratamentul echitabil și nediscriminatoriu tuturor beneficiarilor mecanismului direcționării unei părți de impozit (așa numită legea 2%);

Adoptarea Hotărârii de Guvern care prevede simplificarea accesului la procedura de deducere a donației și perfecționarea mecanismului necesar în cazul persoanelor fizice și juridice;

Adoptarea Hotărârii de Guvern privind reglementarea mecanismului și procedurii de participare și de eligibilitate a organizațiilor neguvernamentale pentru prestarea serviciilor sociale, de sănătate, formarea deprinderilor și altele;

Adoptarea prevederilor legii cu privire la bugetul de stat cu precizarea resurselor financiare programelor;

Finalizarea proceselor cu referință la Antreprenorialul Social și Cumpărarea Serviciilor Sociale.

Obiectivul general 3

„Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului”

Acțiunea 3.1.1.2. Regulamentul de funcționare a Comisiei de certificare și control privind îndeplinirea standardelor minime de calitate de către instituțiile gazdă a fost adoptat prin ORDINUL Nr. 525 din 15.07.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de certificare și a modelului Certificatului de instituție gazdă a activității de voluntariat cu toate că MTS nu are printre atribuțiile sale prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Tineretului și Sportului crearea unei comisii pe voluntariat, dar nu are nici resurse umane și financiare suficiente pentru a face față tuturor responsabilităților pe care le are un Minister.

Din Regulamentul elaborat de Secretariatul Coaliției Voluntariat a fost eliminat chestionarul de evaluare a îndeplinirii standardelor minime de calitate, ceea ce înseamnă că această Comisie a renunțat la principalul ei scop pentru care a fost creată, și anume de a garanta îndeplinirea standardelor minime de calitate pentru activitatea de voluntariat. Formularul de aplicare pentru obținerea statutului de instituție gazdă a fost înlocuit cu o cerere. Pentru buna funcționare a comisiei ar mai trebui: modele de documente care se includ în dosarul de aplicare, un ghid de completare și utilizare a instrumentarului (carnet, certificat nominal și registre) și chestionarul de evaluare a îndeplinirii standardelor minime de calitate.

În prezent nu există o autoritate publică responsabilă de dezvoltarea voluntariatului desemnată prin document oficial. În urma ședinței din 9 iunie 2014 a Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media cu privire la procesul de implementare a Legii Voluntariatului a fost creat prin ORDINUL Nr. 487 din 26.06.2014 Grupul de lucru al MTS pentru elaborarea Propunerii de Politică Publică „Stabilirea unui mecanism viabil de coordonare și promovare a voluntariatului și activităților civice”, care conform calendarului trebuia să trimită PPP în ianuarie 2015 Cancelariei de Stat, ca să fie aprobat de către Comitetul Interministerial pentru Planificarea Strategică (CIPS). PPP nu a fost realizat nici în prezent, pentru finalizarea PPP trebuie ca MTS să aibă resurse umane suficiente, sau să se anunțe concurs în urma căruia să fie angajat un expert – ceea ce necesită resurse financiare.

Acțiunea 3.2.1.2. Ministerele trebuie să-și asume responsabilitatea de a dezvolta diferite tipuri de voluntariat, de exemplu MMPSF – voluntariatul vârstnicilor, MTS – voluntariatul sportiv și al tinerilor, Ministerul Economiei – voluntariatul susținut de angajator etc. Deoarece Ministerele nu se subordonează între ele, pentru că un minister nu poate impune celorlalte ministere politici naționale de voluntariat și unitatea responsabilă de colaborarea cu societatea civilă de la Cancelaria de Stat nu a putut identifica o soluție – implementarea Legii Voluntariatului rămâne dificilă. Soluția este una politică și presupune înființarea Centrului Național de Voluntariat (există și opțiunea unei agenții) la un nivel superior ministerelor, structură ce ține de Cancelaria de Stat, agenție subordonată Guvernului etc. Școala Națională a Coordonatorilor de Voluntari ar putea funcționa în cadrul acestui centru sau separat.

Acțiunea 3.2.2.1. În 2015, TDV, Secretariatul Coaliției Voluntariat, poate elabora și consulta/promova în instituțiile de învățământ superior curricula de bază pentru instruirea Coordonatorilor de voluntari.

DATE GUVERN: Planul - cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pe anul de studii 2014-2015 propune pentru elevii claselor gimnaziale o oră opțională și pentru treapta liceală 2 ore opționale cum ar fi: Educația pentru dezvoltarea comunității; Educația pentru toleranță; Educația pentru drepturile omului; Educația pentru egalitatea de gen și șanse egale. În cadrul instituțiilor de învățământ superior continuă acțiunile de promovare a activităților de voluntariat. Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, în vederea sporirii eficienței rolului voluntariatului în edificarea societății civile, a prevăzut în curriculum mai multe unități de curs, cum ar fi: (I) Curs universitar Servicii pentru tineret, tema: Dezvoltarea practicilor de voluntariat în cadrul serviciilor sociale destinate tinerilor; (II) Curs universitar Asistența socială în comunitate, tema: Munca socială la nivelul comunității etc.

Acțiunea 3.2.2.2. TDV, Secretariatul Coaliției Voluntariat, a solicitat MMPSF la 16 martie 2015 crearea unui grup de lucru care să elaboreze standardele ocupaționale și să ajusteze nomenclatoarele pentru recunoașterea profesiei de coordonator de voluntari (o soluție ar fi și ajustarea profesiei existente de manager resurse umane ca să includă managementul personalului salariat și al voluntarilor, separat sau ambele împreună, problema e ca în legislație e inclusă denumirea de Coordonator de voluntari).

Alternativă la Școala Națională a Coordonatorilor de Voluntari este Institutul de Formare Continuă prin care s-ar putea realiza instruirii (eventual) contra plată, inclusiv la distanță, și s-ar putea oferi certificate de calificare recunoscut de Ministerul Educației.

Acțiunea 3.2.3.1. Pentru a realiza baza națională de date cu privire la voluntariat, TDV, Secretariatul Coaliției Voluntariat, cu suport financiar din cadrul Programului de Granturi MTS (circa 40%) și cu suport de la organizațiile poloneze FERSO și RITA (circa 60%) a elaborat Platforma Națională de Voluntariat a RM (www.voluntar.md) care include baza de date privind ofertele și solicitările de locuri de voluntariat și o va putea administra până se va desemna / crea prin decizie politică și document oficial o autoritate / structură publică responsabilă căreia să i se subordoneze ministerele de resort responsabile de implementarea diferitelor tipuri de voluntariat. Menționăm că în prezent MTS are doar statut de instituție gazdă a activității de voluntariat și și-a asumat în mod voluntar dezvoltarea acestui sector neavând printre atribuții dezvoltarea lui. La fel menționăm importanța Programului de Granturi Mici a MTS pentru a organiza Săptămâna Națională a Voluntariatului și Festivalul Voluntarilor, în pofida dificultăților de recepționare a banilor în timp util pentru activitățile din 2014 (probleme grave de interacțiune politică la nivel de management superior).

Acțiunea 3.2.3.2. Platforma Națională de Voluntariat a fost creată pentru a putea interconecta baza de date privind ofertele de locuri de voluntariat cu baza de date națională privind ocuparea forței de muncă a ANOFM, dar interconectarea s-ar putea realiza practic doar în momentul în care ANOFM și MMPSF ar avea o anumită relație de subordonare cu structura responsabilă de dezvoltarea sectorului de voluntariat.

Acțiunea 3.1.2.5. Proiectul de HG privind rambursarea cheltuielilor voluntarilor aferente activității de voluntariat, elaborat de TDV, Secretariatul Coaliției Voluntariat, în septembrie 2012, a fost pasat de la Ministerul Finanțelor la MTS (!), în prezent MTS a decis sa-l trimită printr-o scrisoare oficială înapoi la Ministerul Finanțelor.

Acțiunea 3.2.4.3. Proiectul de HG privind Codul etic al voluntarului și instituțiilor gazdă a activității de voluntariat a fost elaborat cu suport financiar de la MTS și urmează să fie consultat în 2015 cu părțile interesate.

Acțiunea 3.2.4.4. Elaborarea și promovarea Codului de bune practici în domeniul voluntariatului este amânată deoarece MTS consideră că sunt prea multe acte normative și documente de elaborat, fapt care conduce la o birocratizare excesivă a sectorului de voluntariat.

Acțiunea 3.2.4.1. Săptămâna Națională a Voluntariatului (SNV) 2014, **ediția a VIII-a**, sub egida „**Hai în gașca voluntarilor!**” s-a desfășurat în perioada **19 – 26 octombrie 2015 cu suportul financiar al Programului de Granturi MTS**. Au avut loc 100 evenimente cu 362 de activități în 45 de localități (2 municipii, 8 orașe, 3 comune și 32 sate) din 11 raioane. Au fost implicați ca parteneri 172 autorități / instituții publice locale, 163 de organizații ale societății civile, 34 de organizații comerciale și 28 de parteneri locali media. Vedeți **Calendarul de activități din Săptămâna Națională a Voluntariatului (SNV) 2014**. La evenimente au participat ca beneficiari direcți 13 176 persoane și 4 375 vizitatori, în total 17 551 persoane. În SNV 2014 au fost implicați 1 638 voluntari (care au efectuat 9 221 de ore de voluntariat, costul muncii voluntare fiind de 89 996,96 MDL (calculul costului muncii s-a făcut pornind de la salariul minim garantat pe economie de 1 650 MDL calculat pentru un program complet de lucru de 169 de ore în medie pe lună, deci $1\ 650 : 169 = 9,76$ MDL / ora). În organizarea evenimentelor s-au implicat 95 de sponsori și finanțatori, dintre care o mare parte sunt persoane fizice. Vedeți **Calculul valorii evenimentelor din SNV 2014**. Procentual, valoarea muncii voluntarilor a reprezentat 22,03 % din costul general al SNV 2014, valoarea sponsorizărilor și finanțărilor, altele decât MTS a fost de 43,70%, valoarea finanțării MTS de 28,67%, iar costul materialelor promoționale a fost de 5,60%. Valoarea totală a sponsorizărilor și finanțărilor indiferent de sursă a fost de 72,37%, fiind alcătuită din finanțare MTS 28,67% și alte finanțări și sponsorizări în procent de 43,70%. La suma investită de MTS s-a adăugat o sumă de 1,52 ori mai mare ca și contribuție a organizațiilor comerciale și persoanelor fizice. De asemenea valoarea muncii voluntare (22,03%) este mai mică doar cu 6,64% față de suma investită de MTS (28,67%). Vedeți mai multe date în **Raportul Săptămânii Naționale a Voluntariatului (SNV) 2014**.

DATE GUVERN: Probabil s-a strecurat o greșeală când au fost raportate „peste 150 de voluntari și de coordonatori de voluntari, 200 de activități în 10 raioane ale țării”, pentru că noi tocmai am demonstrat alte cifre.

Festivalul Voluntarilor 2014, ediția a XII-a, s-a desfășurat pe 7 decembrie 2014 la Teatrul Eugen Ionescu, prin coordonarea ONG Serviciu pentru Pace și partenerii din Coaliția Voluntariat, MTS și DGTS Chișinău. Conferința Națională a Voluntarilor nu a fost organizată în 2013 din lipsa unei comunicări cu MTS (dar a avut loc un atelier organizat voluntar de Coaliția Voluntariat, cu susținerea Prim-ministrului R. Moldova și Ministerul Muncii din Austria), deci este necesar ca o nouă ediție să se desfășoare în toamnă.

Acțiunea 3.1.2.6. Biroul Național de Statistică (BNS) a realizat chestionarul "Munca voluntară", ținând cont de Rezoluția ILO privind Statistica muncii / lucrului, ocupării și subutilizării forței de muncă (2013), Manualul ILO privind măsurarea muncii de voluntariat, la fel și de practica altor oficii naționale de statistică în acest domeniu. Chestionarul va fi lansat ca modul ad-hoc la Ancheta forței de muncă în trim. II 2015. BNS nu a inclus în formularele de raportare trimestriale existente ale organizațiilor / instituțiilor, rubrici care furnizează informații despre activitatea de voluntariat a

instituției gazdă (cerință conform pct. 130 al Regulamentului de aplicare a Legii Voluntariatului nr. 121 din 18 iunie 2010).

Actiunile 3.2.4.5. și 3.2.4.6. ar putea fi implementate în 2015 dacă MTS sau altă instituție guvernamentală ar putea lansa un concurs pentru experți din instituții de învățământ superior și Academia de Științe a Moldovei, în urma cărora să se elaboreze un studiu care să analizeze în capitole diferite posibilitatea de dezvoltare a fiecărui tip de voluntariat inclusiv aportul acestora **în combaterea și reducerea sărăciei.**

Actiunea 3.2.4.7. MTS va asigura instituțiilor gazdă cu carnete de voluntar. MTS va soluționa cine, cum și când va edita cele 3 registre de voluntariat.

Actiunile 3.1.2.1. și 3.1.2.7. MMPSF nu a început a modifica cadrul normativ conex pentru a institui mecanismul de recunoaștere a perioadei de prestare a activității de voluntariat ca experiență și vechime în muncă, probabil se așteaptă să se vadă cum funcționează voluntariatul formal după certificarea instituțiilor gazdă a activității de voluntariat. MMPSF nu s-a implicat, deocamdată, în elaborarea mecanismelor legale și ajustarea cadrului normativ conex privind ocuparea forței de muncă în vederea folosirii forței de muncă angajate și a celei voluntare, precum și a implicării șomerilor în activități de voluntariat.

Actiunea 3.2.4.2. Desfășurarea de campanii media în vederea implicării voluntarilor în diverse domenii nu sunt necesare în prezent pentru că s-a întârziat foarte mult cu certificarea instituțiilor gazdă a activității de voluntariat, care trebuia să înceapă pe 12 septembrie 2012. Mobilizarea masivă a cetățenilor ca voluntari își are sensul atât timp cât vor fi suficiente instituții gazdă a activității de voluntariat.

Actiunile 3.2.1.3. și 3.2.1.1. nu se pot implementa, deoarece nu funcționează suficiente instituții gazdă a activității de voluntariat cărora centrele regionale de voluntariat să le ofere consultanță și expertiză. Grupurile de lucru consultative nu pot fi create, deoarece ele înglobează structuri care nu sunt încă create, și anume rețele de centre de voluntariat, rețele de instituții gazdă a activității de voluntariat etc.

Actiunea 3.1.1.1. nu se poate implementa în 2015, deoarece mai înainte de a ajusta Legea voluntariatului și Regulamentului de aplicare a acesteia trebuie implementate, prin programe pilot, toate mecanismele identificate și toate tipurile de voluntariat.

Actiunea 3.3.1.3. DATE GUVERN: Pe parcursul anului 2014 în centrele de formare continuă a cadrelor didactice și-au perfecționat competențele profesionale 6456 de cadre didactice. În cadrul formării continue a cadrelor didactice la disciplina Educație civică, au fost discutate repere valorice pentru un bun cetățean, specificul relației cetățean-stat și pluralismul în societatea civilă.

Acțiuni urgente pentru 2015, obiectivul general 3:

Ajustarea regulamentelor de funcționare ale ministerelor de resort pentru a avea ca responsabilitate dezvoltarea anumitor tipuri de voluntariat (de ex. MMPSF – voluntariatul vârstnicilor, MTS – voluntariatul sportiv și în rândul tinerilor, ME – voluntariatul susținut de angajatori, Ministerul Educației – voluntariat internațional, Ministerul Justiției – voluntariatul cultelor / religios etc.) și crearea unei structuri (posibil Centrul Național de Voluntariat) față de care ministerele să fie

subordonate și care să fie responsabilă de toate aspectele ce țin de dezvoltarea sectorului de voluntariat;

Recunoașterea profesiei de Coordonator de Voluntari sau ajustarea profesiei existente de manager resurse umane ca să includă în plus managementul voluntarilor pe lângă cel al salariaților (formarea unui grup de către MMPSF care să elaboreze standardelor ocupaționale și dacă va fi necesar să ajusteze nomenclatoarele existente);

Asigurarea unei bune funcționări a instituției gazdă activității de voluntariat, prin adoptarea proiectului de HG privind rambursarea cheltuielilor voluntarilor (elaborat din septembrie 2012), proiectului de HG privind Codul de etică al voluntarului și al instituției gazdă a activității de voluntariat, precum și informarea și oferirea de asistență organizațiilor / instituțiilor pentru depunerea dosarului în scopul obținerii statutului de instituție gazdă a activității de voluntariat;

Organizarea principalelor evenimente de promovare a voluntariatului (Caravana Națională a Voluntariatului, Săptămâna Națională a Voluntariatului, Săptămâna Națională a Sănătății, Festivalul Voluntarilor);

Organizarea Conferinței Naționale a Voluntariatului, ediția a II-a;

Alocarea de resurse financiare de către MTS pentru un studiu care să analizeze în capitole diferite posibilitatea de dezvoltare a fiecărui tip de voluntariat inclusiv aportul acestora în combaterea și reducerea sărăciei.

Comentarii cu referință la raportul Guvernului (Cancelariei de Stat):

Obiectivele specifice ar fi putut fi „mai SMART” (ca să facem referință la exprimarea din Raportul Guvernului) dacă specialiștii Cancelariei de Stat s-ar fi implicat mai activ în cele peste 30 de ședințe ale grupurilor intersectoriale, care au elaborat obiectivele generale. Există o neclaritate referitoare la așteptările celeilalte părți privind colaborarea comună, de multe ori se așteaptă ca ONG-urile să facă muncă în „regim de urgență” sau voluntariat pe documente complexe de analiză și PP. Consiliul ONG nu este de acord cu Cancelaria de Stat că dacă organizațiile societății civile nu reușesc sau nu au comentarii la documente de PP atunci „colaborarea cu organizațiile societății civile este una defectuoasă, chiar în contextul în care există deschidere din partea AP”.

Raportul Guvernului trebuie să prezinte nu doar realizările autorităților publice centrale, ale autorităților publice locale (APL) și ale Parlamentului, ci inclusiv aportul pe care l-a adus organizațiilor neguvernamentale la realizările respective. Societatea civilă pentru a fi motivată are nevoie să i se recunoască cinstit meritele și contribuția, iar această contribuție trebuie să fie apreciată, poate chiar inclusă în notele informative ale documentelor. Asumarea necinstită a meritelor și lipsa de comunicare/acțiune demotivează atât Guvernul, cât și societatea civilă. Rapoartele de implementare a SDSC ar trebui să fie realizat profesionist, și anume trebuie să includă date cantitative și calitative verificabile, susținute de studii și surse de verificare postate transparent pe site-urile oficiale, pentru a putea fi ușor accesate și verificate (pentru că la moment Raportul Guvernului nu este un model de document monitorizare, ci mai degrabă o notă informativă). Raportul trebuie să includă modul de îndeplinire a **propunerilor și recomandărilor asumate la**

Conferința anuală ”Cooperarea dintre Parlament și societatea civilă”, ediția a V-a, 29.04.2014, inclusiv în baza stenogramelor parlamentare.

Neimplementarea acțiunilor prevăzute de strategie nu este datorată alegerilor parlamentare și perioadei îndelungate de negocieri de după alegeri, deoarece persoanele responsabile de implementare sunt aceleași și nu sunt desemnate politic (vezi **lista persoanelor din autoritățile administrației publice centrale și din Cancelaria de Stat responsabile de coordonarea implementării strategiei de dezvoltare a societății civile**).

Consiliul Național pentru Participare, Consiliul Național al ONG-urilor din Moldova, Coaliția Voluntariat cât și alte structuri și ONG-uri nu au nici un fel de obligație de a face comentarii / propuneri privind materialele trimise spre consultare de Cancelaria de Stat sau APC-uri în scopul realizării acțiunilor prevăzute în plan. Autoritățile publice au responsabilitatea de a asigura transparența și implementarea legislației și Constituția nu prevede excepții în perioadele electorale. În cazul în care nu vin comentarii / propuneri se consideră că se acceptă tacit materialele respective. Acest fapt nu este rezonabil să fie prezentat ca dificultate întâmpinată în procesul de implementare a strategiei pentru dezvoltarea societății civile.

Responsabilitatea principală pentru elaborarea **ciclului de propuneri de politică publică**, promovat de Cancelaria de Stat în colaborare cu ministerele, revine ministerelor responsabile de elaborarea politicilor publice și creează în acest scop grupurile de lucru. Neimplicarea activă a unor ONG-uri în acest proces nu este o scuză pentru nefinalizarea PPP-urilor (proiectelor de politici publice).

Concluzie generală:

Este necesară intervenția Parlamentului pentru ca Grupurile de lucru interministeriale să fie monitorizate de comisiile parlamentare de profil, pentru ca SDSC să fie implementată până la finele lui 2015. Monitorizarea/evaluarea SDSC nu ar trebui să înlocuiască îndeplinirea de către legislativ a prevederilor Concepției privind cooperarea dintre Parlament și Societatea Civilă. În acest context relatăm și etapa la care sunt îndeplinite **Cele șapte priorități ale Societății civile în colaborare cu Guvernarea.**

Angajamentul Guvernării

Situația actuală

1. Consolidarea responsabilității financiare a partidelor politice în campania electorală.	A fost adoptat în lectură FINALĂ.
2. Promovarea egalității de gen în cadrul partidelor politice și înactivitatea politică.	Adoptat în PRIMĂ lectură. Adoptatarea în lectură FINALĂ e tergiversată de către PARLAMENT.
3. Consolidarea durabilității financiare a societății civile -adoptarea legii 2%.	Adoptat în lectură FINALĂ. E dificilă comunicarea cu Guvernul pentru a finaliza mecanismul de aplicare. Sunt necesare modificările legislative de rigoare pentru a elimina caracterul discriminatoriu între instituțiile religioase si asociațiile obștești.
4. Consolidarea regimului integrității publice –	Nici un progres. Necesită avizarea de către

pachetul de lege.	GVERN și adoptarea de către PARLAMENT
5. Promovarea politicii de control a tutunului – adoptarea pachetului de legi privind controlul tutunului.	Adoptat în prima lectură – necesită adoptare în lectura FINALĂ de PARLAMENT.
6. Promovarea transparenței acționariatului mijloacelor media –adoptarea modificărilor legislative	Adoptat în lectura FINALĂ de PARLAMENT.
7. Promovarea transparenței licitațiilor publice și privatizării bunurilor publice – aplicarea platformelor informaționale	Nici un progres din partea GVERNULUI, Ministerului Finanțelor și Ministerului Economiei.

Pagină pentru notițe. Mulțumim pentru lectură și eventuale comentarii!